

IV Всеукраїнський фестиваль педагогічних ідей «Мій особистісно зорієнтований урок» відбувся!

Анатолій Фасоля,

*співголова оргкомітету Фестивалю,
старший науковий співробітник
Інституту педагогіки НАПН України,
кандидат педагогічних наук
м. Київ*

Саме так: із наголосом на останньому слові і знаком оклику в кінці речення. Чому?

По-перше, тому, що в ході підготовки не раз доводилося чути: «Чи на часі захід?» По-друге, попри переконання, що Фестиваль проводити треба, було все ж хвилювання, чи прийдуть учителі, науковці, методисти. По-третє, за станом здоров'я не зміг брати активної участі у підготовці фестивалю один із «батьків-засновників», акумулятор і генератор ідей, енергії, нестандартних рішень, завідувач інформаційно-методичного центру управління освіти і науки м. Новограда-Волинського П.К. Ліневич.

І все ж **Фестиваль відбувся!**

Найкращою відповіддю сумнівам у доречності заходу стала його багатолюдність. У складну годину учителі своєю позицією засвідчили щирість проголошуваних ними слів про силу характеру, стійкість, віру. Маємо ж бо гуртуватися, аби відчути самим і подарувати це неймовірне відчуття іншим: «У радості і триво-зі, у щасті і смутку зі мною друзі!».

Успішно справилися з усіма організаційними клопотами працівники інформаційно-методичного центру на чолі з в.о. завідувача Світланною Валентинівною Філанчук.

У Фестивалі взяли участь більше ста вчителів, понад двадцять науковців (професори, доктори і кандидати наук), чотирнадцять методистів обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти, двадцять представників відділів, управлінь освіти і науки, методичних кабінетів і центрів.

Широким представництвом працівників обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти, методичних служб різного рівня Фестиваль завдячує конструктивній позиції і активній підтримці заходу головним спеціалістом департаменту загальної, середньої і дошкільної освіти МОН України Котусенко Оленою Юріївною. Спасибі, пані Олено!

Проблемна тема Фестивалю: «Учитель у системі особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання: проблеми психологічної і фахової готовності».

На обговорення були винесені питання психологічної і фахової готовності вчителя до роботи в системі особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання та перспективних шляхів їх розв'язання; формування професійної компетентності педагога, стимулювання його творчого, інтелектуального, духовного розвитку; визначення подальших перспектив теорії й практики особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання та інші.

Констатуємо приємний факт – IV Всеукраїнський фестиваль педагогічних ідей «Мій особистісно зоріє-

тований урок» відбувся!, – радіючи «з приводу» і дякуючи всім, хто долучився до дійства, вважаємо, що можна так само виділити логічним наголосом й інші слова.

Наприклад, **четвертий...**

Так-так, четвертий, проведений на ентузіазмі освітян міста!

Ініціатори Фестивалю – Інститут педагогіки НАПН України, управління освіти і науки Новоград-Волинської міської ради, інформаційно-методичний центр управління освіти і науки Новоград-Волинської міської ради за підтримки Міністерства освіти і науки України. Співорганізаторами Фестивалю виступили Видавничий дім «Освіта» та видавництво «Ранок». Сприяли проведенню заходу Благодійний фонд Литвина «Майбутнє Полісся», міська профспілкова організація працівників освіти Новограда-Волинського. Медіапідтримку забезпечували методичні часописи «Дивослово», «Українська література в загальноосвітній школі», «Українська мова і література в школі», міськрайонні газети «Лесин край», «Звягель», «Час Полісся», сайти ozonlit.org, nv-imc.tdukit.zt.ua.

...**Всеукраїнський...**

Два дні Новоград-Волинський був «столицею озонівського руху»! Цьогоріч у Фестивалі зголосилися взяти участь представники з 16 областей нашої країни та м. Києва. Зокрема, з Вінниці, Білої Церкви, Рівного, Житомира, Запоріжжя, Черкас, Кіровограда, Чернігова, Дніпропетровська, Мелітополя, Херсона, Хмельницького, Славути, Одеси, Нікополя, Дніпродзержинська.

Фестиваль...

Про створення атмосфери свята організатори турбувалися особливо. На це «працювало» оформлення заходу. Наприклад, «Фестивальний паркан», на якому можна було «писати все». Чи макет для фотографування «Я в ОЗОНі». На світліні бажаючі поставали схожими на індійську богиню: щоб утримати одночасно книгу, план уроку, опорні конспекти та інші «українські необхідні в умовах особистісно зорієнтованого навчання речі», потрібно три пари (шість!) рук!

Назву кожного заходу у програмі фестивалю супроводжувало певне гасло. Так, на дискусійній трибуні з'ясували «*Камо грядеши?..*», фотографувалися «*На пам'ять нам, і дітям, і онукам*», до розмови за брейк-кавою запрошували *гуру методичної і психологічної науки*, методисти ОІППО про актуальні проблеми освіти радилися на «*Методичному Олімпі*», на психологічні тренінги учасники йшли з очікуванням «*Дізнаюся! Схочу! Зможу!*». І вже першого дня після оголошення про обідню перерву зал весело скандував записане у програмі: «*Ну, це святе...*».

Зауважимо, що атмосфера святковості «мирно живилася» з робочим настроєм, фаховими розмовами, науковими дискусіями.

...Педагогічних ідей...

В організаторів, відповідно до проблемної теми Фестивалю, було кілька ідей: визначити ключові фактори, які впливають на рівень фахової і психологічної готовності вчителя до роботи в системі особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання; укласти перелік адрес педагогічного досвіду і пам'ятку «Поради озонівцю-початківцю, як подолати перешкоди в оволодінні методикою особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання».

Учасники Фестивалю приїхали зі своїми ідеями. Відбувся обмін і взаємозбагачення. Насамперед на дискусійній трибуні, де обговорювалися питання:

Чи стало особистісно зорієнтоване навчання реальністю шкільної практики?

Який фактор є визначальним у становленні системи особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання у практиці роботи школи: внутрішній (фахова і психологічна готовність педагога) чи зовнішній (нинішня система освіти, навчальні програми, система оцінювання, критерії успішності роботи вчителя)?

Які стереотипи повинен подолати учитель, оволодіваючи методикою особистісно зорієнтованого навчання? Що має змінити у собі?

Забезпечення психологічної і фахової готовності учителя до роботи в системі особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання – його власна справа чи про це мають подбати методичні служби (району, міста, області)?

Що треба змінити в системі освіти, щоб вона стала особистісно зорієнтованою?

У дискусії взяли участь: науковці (кандидати педагогічних наук Л.М. Овдійчук (м. Рівне), В.С. Яценко (м. Київ), працівники ОІППО (кандидати педагогічних наук Т.П. Матюшкіна (м. Чернігів), Н.А. Мельник (м. Рівне) та освітяни-практики: заступник директора ЗОШ № 15 м. Біла Церква О.С. Орленко) й учителі С.Я. Стасюк (м. Рівне), Л.Й. Чеховська (м. Запоріжжя).

Експертами виступили професор Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського, доктор педагогічних наук О.М. Куцевол і головний спеціаліст департаменту загальної, середньої і дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України О.Ю. Котусенко. Присутні в залі учасники оцінювали переконливість аргументів з допомогою електронної системи «Вотум».

Обмін і взаємозбагачення ідеями і досвідом відбувалися також на засіданнях семи проблемних лабораторій (модератори – О.М. Куцевол, О.Ф. Надтока, Т.В. Бабійчук, Н.М. Логвіненко, М.А. Піддубний, Л.М. Овдійчук, Н.А. Мельник), шести майстер-класів (ведучі – Г.Л. Бійчук, О.В. Гаврилюк, О.Ф. Надтока, Л.А. Уткіна, Л.Й. Чеховська).

Із зацікавленням була сприйнята учасниками нова для Фестивалю форма роботи – психологічні тренінги (автори: Н.А. Ковчин (старший науковий співробітник лабораторії географічної й економічної освіти Інституту педагогіки НАПН України, канд. пед. наук (м. Київ); М.В. Зайченко (психолог-методист райметодкабінету відділу освіти Пирятинської РДА (Полтавська область); Г.М. Немец (практичний психолог Новоград-Волинського колегіуму); Д.П. Житня (керівник освітніх проектів компанії «OpenEDU», м. Київ).

...Мій особистісно зорієнтований урок... Їх було проведено дванадцять. І кожен – авторський! І всі – у «чужій школі», з незнайомими дітьми!

Своїм баченням шляхів реалізації методики ОЗОН поділилися члени творчої групи з упровадження методики особистісно зорієнтованого навчання української літератури м. Новограда-Волинського Т.Д. Букша (НВК), О.М. Бойко (ЗОШ № 2), Н.Ф. Герасимчук (ЗОШ № 7), О.В. Ульянова (ЗОШ № 10), А.В. Калужникова (СШ № 4).

Були представлені здобутки вчителів з інших міст України. Н.П. Білоконь та І.І. Сурмієвич (гімназія № 154 м. Києва) працювали на базі ЗОШ № 2 (директор Л.Г. Гарбовська); Г.О. Марценко (гімназія № 15 м. Нікополя) і О.С. Орленко (ЗОШ № 15 м. Біла Церква) – в загальноосвітній школі № 5 (директор Капчинська Л.А.); О.В. Рева (спеціалізована школа з поглибленим вивченням іноземних мов І ступеня – гімназія № 11 м. Дніпродзержинська) й І.О. Назаренко (ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою м. Запоріжжя) – у спеціалізованій школі № 4 (директор В.А. Сільвертук); В.М. Супрончук (Корецький район Рівненської області) в колегіумі (директор К.Д. Седлецька).

Одним із результатів роботи Фестивалю стало осмислення перешкод, з якими стикається учитель, що починає працювати в системі особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання. Такими, на думку учасників, є:

Брак теоретичних знань з проблеми особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання, психології читання, вікової психології.

Стереотипність та інертність мислення.

Страх перед новим, невідомим.

Невіра у власні сили.

Обмеженість методичного арсеналу.

Серед напрацювань – поради озонівцям-початківцям, як подолати перешкоди в оволодінні методикою особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання. Думається, чимало сказаного буде корисним для всіх словесників (і не тільки).

Пам'ятка

«Поради озонівцю-початківцю, як подолати перешкоди в оволодінні методикою особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання»

I.

Прагни до самоосвіти і самовдосконалення. Вивчай праці психологів і методистів, досвід своїх колег.

Вір у себе, у свої сили.

Плекай у собі бажання творити, мріяти, втілювати.

Позбудься стереотипів, розширюй горизонти творчості.

Не бійся новизни, не уникай труднощів.

Розумій суть того, що ти робиш.

Будь мобільним.

II.

Пам'ятай: творча та фасилітативна особистість учителя – запорука успіху.

Відійди від ретрансляції знань.

Урізноманітнюй форми і методи навчання.

Умій планувати свою роботу в системі.

Подолай «предметний шовінізм». Формуй у дітей мета-знання.

Залучай міжпредметні знання, проведи компаративні паралелі між українською та світовою літературою.

Складай ейдосконспекти, використовуй графічні організатори.

Рационально використовуй ІКТ на уроці.

III.

Переорієнтуй своє «альтер-его». Пам'ятай: дитина – в центрі уваги.

Враховуй індивідуальні особливості учнів під час планування роботи.

Умій налагодити діалог з учнями. Будь для них порадиником.

Забезпечуй позитивний емоційний настрій на уроці.

Створюй для учня ситуацію успіху.

Дбай про мотивацію до читання, прагни зацікавити предметом.

Включай учнів у ситуацію вибору.

Формуй у собі і в учневі якості кваліфікованого, мислячого читача-дослідника.

Зроби гаслом свого життя слова: «Хто хоче зрушити світ, нехай почне із себе».

З охочими озонівці-практики готові поділитися досвідом. Звертатися можна за такими адресами:

Орленко О.С. (Білоцерківська ЗОШ № 15 Київської області, 067-495-32-89, orlenko.olena@yandex.ua).

Стасюк С.Я. (м. Рівне, (096) 726-17-04, inna_beauty.i@mail.ru).

Богосвятська А.-М.І. (м. Львів, 063-854-15-07, amag@i.ua).

Лінкевич Л.П. (м. Житомир, ЗОШ № 28; 097-574-36-91, Ludmila_linkevich@meta.ua).

Барановська В.В. (м. Житомир, ЗОШ № 28, 097-119-30-31).

Назаренко І.О. (м. Запоріжжя, обласний ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою «Захисник», 067 845 85 04, mr.nazarenko@meta.ua).

Шиліна Г.А. (м. Мелітополь, 098-282-57-18, 0619-42-12-83, shilina-galina@mail.ru).

Отже, іще раз (з наголосом на кожному слові і знаком оклику в кінці речення): IV Всеукраїнський фестиваль педагогічних ідей «Мій особистісно зорієнтований урок» відбувся!

Хід підготовки, проведення, результативність були і ще не раз будуть аналізуватися. А поки що рефлексії, індивідуальні й узагальнені...

Перше слово – організаторам – працівникам інформаційно-методичного центру.

Чи пригадуєте свої емоції, відчуття, коли зрозуміли, що саме вам випадає «почесна відповідальність» організації Фестивалю? – звертаюсь із запитанням до С.В. Філанчук, заступника завідувача ІМЦ:

– Мабуть, неминучість... Я вагаюсь, поки знаходжусь на етапі вирішення питання. Потім починаю думати, як ефективніше розв'язати проблему. Тоді мобілізуються сили..., - ділиться враженнями *Світлана Валентинівна*.

– Ми були, як діти при Ліневичу, – долучається до розмови *Валентина Кузьмівна Лінчук*. – Я думала, що розгубимося без нього... Але ми впоралися, і це дуже радує!.. Було два центри – Світлана й Інна (*Світлана Валентинівна Філанчук та Інна Вікторівна Кондратець*. – А.Ф.)... Я відчула, що ми виростили... Виявилось, дівчата надійні...

Ми не могли розгубитися так щоб аж зовсім, – зауважує *Надія Василівна Бучинська*. – Все ж таки це вже четвертий Фестиваль. Звичайно, було складно, адже опинилися в умовах, де від нас залежало більше... Підтримували один одного... прикривали... налаштовували... допомагали...

Які найяскравіші враження залишилися від Фестивалю?

Люди. Одержимі своєю роботою... Зустріч зі старими друзями... (*С.В. Філанчук*).

Справді, найяскравіші враження – позитивно налаштовані люди... Ті, хто приїздив не вперше, відрізнялися діловим настроєм на конструктивне спілкуван-

ня. Вони знали технологію проведення фестивалних заходів, йшли, так би мовити, «второваними стежками», рішуче були налаштовані на роботу. Новачки були трохи розгублені, побачивши зміст програми. Вони не очікували такої масштабності, такої високої щільності роботи. (*С.А. Бондарчук*);

Найяскравіше враження – робота з ученим-методистом з Вінниці, доктором педагогічних наук, професором Ольгою Миколаївною Куцевол... Приємною була увага Міністерства освіти і науки до Фестивалю... Захід буде «на плаву» за підтримки Міністерства... (*Н.В. Бучинська*);

Цей Фестиваль був для мене першим... Було свято... Багато почерпнула для себе, для особистого і професійного спілкування...

Вразило бажання людей брати участь у Фестивалі... Педагоги з Хмельницького та Пириятина планували залишитися на другий день, якщо сподобається... Я щаслива, що бачила їх потім, і не тільки на робочих заходах, але й у музеях... Хоча їм дуже важко добиратися... Налаштовані приїхати і наступного фестивалю... Це – показник... (*Т.М. Балаушко*);

Урочисте відкриття... Відчувалася тепла, дружня атмосфера. Усі учасники – однодумці ... Поєднання обіймів, усміхів і серйозної роботи... (*О.В. Огородник*).

Найяскравіші враження – це зустріч із «ветеранами» фестивалю, старими друзями... Якоюсь особливою вона була цього року... Душевною... Щемливою... А ще... Внутрішній вогонь завзятості і позитиву людей, які приїхали на фестиваль... Попри усі прогнози, ситуацію в країні, тривожні хвилі у суспільстві... Вони відкриті... Вони одержимі... Тією пристрасною творчого пошуку, бажанням нових доріг, вершин і незабутніх зустрічей, що характеризують справжнього професіонала, Педагога з великої літери, Учителя, який цікавий своїм учням... (*І.В. Кондратець*).

Кілька рефлексій учасників.

«Усе було дуже професійно і відповідально», – стверджує *проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародного співробітництва Рівненського ОІППО Івана Васильович Ветров*.

Його підтримує колега, *проректор із науково-методичної роботи РОІППО, кандидат педагогічних наук Надія Адамівна Мельник*:

«Всеукраїнський фестиваль педагогічних ідей «Мій особистісно зорієнтований урок» дає змогу не лише обмінятися досвідом, презентувати здобутки у підготовці вчителя до роботи в системі особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання, а й знайти однодумців, налагодити співпрацю між науково-методичними службами з метою розширення кола прихильників».

І цього річний фестиваль, уже четвертий, укотре засвідчив потребу таких заходів. Причому як для наукової спільноти, так і для методичної служби та вчителів. Приємно, що до участі в фестивалі долучилося Міністерство освіти і науки України, яке представляла Котусенко Олена Юріївна, головний спеціаліст департаменту загальної, середньої і дошкільної освіти. Вона ж зініціювала участь у фестивалі методистів обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти, які понесуть його ідеї і творчі знахідки у свої регіони, висловила думку проводити захід на базі інших областей із метою обміну досвідом, якнайширшого залучення науково-педагогічної громадськості до творення сучасної школи.

Упевнена, що проведення такого фестивалю з презентацією здобутків інноваційної діяльності у становленні особистісно зорієнтованого і компетентнісного

навчання та досвіду використання у навчальному процесі ЗНЗ, спільне обговорення проблем та пошук ефективних векторів їх реалізації сприятиме оновленню змісту навчання і виховання учнівської молоді як інтелектуального ресурсу та духовного потенціалу української нації, підвищить якість освіти, забезпечить відповідні зміни в освіті і зробить її особистісно зорієнтованою».

«...приїхала вперше – і відразу відчула себе частинкою великої «озонівської» родини. Фестиваль – це досвід, позитивні емоції, нові друзі і ...релакс після вчительських буднів. Дякую...» (*Напис на Фестивальному паркані*).

«На фестивалі традиційно панувала атмосфера творчості, високого духовного піднесення, цікавого спілкування з колегами, – відзначає *Микола Адамович Піддубний, методист кабінету суспільно-гуманітарних предметів Рівненського ОІППО*. – Традиційно, тому що сприятливе озонне середовище, створене керівниками заходу та господарями закладу, породжувало бажання побувати на всіх заходах і побачити все. Багато цікавих ідей, розумних і творчих людей, нетрадиційних форм. А розмаїття уроків! А рівень вчителів та учнів! Це потрібно бачити і чути.

IV Фестиваль педагогічних ідей укотре наочно продемонстрував, що майбутнє нашої школи – за особистісно зорієнтованою системою навчання, яка в центрі своєї діяльності ставить дитину з усією її самобутністю».

Радістю нових знайомств і відкриттів ділиться *Марія В'ячеславівна Мазко, вчитель-словесник Ріпкинської ЗОШ I-III ст. №2 Чернігівської області*: «Фестиваль подарував мені незабутні хвилини спілкування, дав можливість поділитися власним досвідом. Перебування на заходах такого типу окрилює, додає бажання працювати, творити. На фестивалі вразила атмосфера тепла, родинності, радості, взаємодопомоги. Упродовж двох днів відчувала приємні враження і гордість, що дихаю ОЗОНОм. Ці почуття не полишають і досі. Про фестиваль можна говорити безкінечно, але краще взяти участь у його роботі! Бажаю всім озонівцям творчої наснаги, віри у власні сили, надії і любові! До зустрічі на V Всеукраїнському фестивалі «Мій особистісно зорієнтований урок!»».

З позицій екзистенційності осмислює Фестиваль *учитель із м. Запоріжжя Людмила Йосипівна Чеховська*: «Головним у часи глибокої кризи нашого суспільства педагоги-новатори обирають пошук істини. А це означає виклик, несприйняття меркантильності, яка перебуває у жорсткому протистоянні з моральністю як найвищою цінністю педагогічної громади і суспільства в цілому. Можна говорити про своєрідну межову ситуацію, означену глибиною проблемою роздвоєності, подвійних стандартів, когнітивного дисонансу українського вчителя. На перший погляд може здатися, що гроші (цей дивовижний символ свободи і рабства одночасно), конформізм, рабська психологія, постійний страх учителя, який працює у дивовижно закритій і досить непрозорій бюрократичній системі сучасної школи, його зламали, адже маємо вдосталь переконливих аргументів. Однак наполеглива робота у фестивальных майстер-класах, на відкритих уроках, активна участь у дискусійних круглих столах, наполегливе прагнення шукати, експериментувати свідчать про стоїчне бажання педагогів-новаторів вирвати людину з конвеєрності, донести суспільству думку, що цивілізація виживе тільки за умови, коли в суспільстві буде культ Людини, Особистості, а не натовпу».

Для створення загальної «картини» вражень наведемо відповіді з «рефлексивної долоньки» (*на аркуші паперу учасники робили відбиток долоні, на кожному пальцеві якої записувалася відповідь на певне питання*).

Великий – (*Що найбільше сподобалося?*):

організація; співпраця, щирість, відвертість, гостинність;

психологічні тренінги Д.П. Житньої, Г.М. Немець;

майстер-клас Л.А. Уткіної;

уроки Н.П. Білокінь, І.О. Назаренко, Т.Д. Букші, І.І. Сурмієвич, Г.О. Марценко;

живе спілкування, живі уроки, живі поради;

обмін думками, досвідом; учні.

Вказівний – (*Знання, переконання, у яких допоміг ствердитися Фестиваль*): «Тепер я точно знаю, що...

...ОЗОН не декларативне гасло, а практична методика; ...це освіта майбутнього; є надія на реформування освіти;

...особистість – понад усе!; ...ОЗОНОм дихати чудово; ОЗОН – це жива вода для учня й учителя; ...донести ОЗОН до школи, вчителя, учня – реально;

...треба впроваджувати ОЗОН, і я буду це робити; ...перебуваю на вірному шляху і з нього не зійду; ... треба ґрунтовніше вивчати теорію, вносити зміни у свою роботу; ...зумію побудувати особистісно зорієнтований урок;

...я не гірша за інших; ...треба не боятися, бути собою, працювати по-новому; ...є однодумці;

...такий фестиваль потрібен.

Середній – (*Що не сподобалося?*):

...немає негативу; ...все сподобалося!;

...окремі відкриті уроки першого дня, робота деяких проблемних лабораторій; ...відсутність декого із заявлених у програмі виступаючих; ...відсутність предметних лабораторій; ...рівень компетентності окремих виступаючих; ...мало часу розповсюджувалася методична література;

...велика кількість учителів на відкритих уроках; ...не змогла побувати на всіх уроках, майстрах-класах, лабораторіях; ...мало тренінгів; ...хотілося б побачити більше відкритих уроків, у т.ч. з інших предметів;

...короткий фестиваль... 3 дні краще!

Безіменний – (*Атмосфера на Фестивалі*):

... доброзичлива, творча, дружня, позитивна, тепла, щира, затишна, комфортна, приязна, товариська; надихаюча, емоційна;

...оптимістична, толерантна, партнерська, відкрита, невимушена;

...чудова, захоплива, можна не боятися своїх помилок;

...атмосфера творчої праці однодумців;

...концентрований ОЗОН – це реанімаційна маска.

Мізинець – (*Чогось не вистачило, ну зовсім-зовсім трохи, і все ж...*):

...часу;

...тренінгів;

... спілкування з науковцями;

...більш докладної інформації про вчителів, які дають відкриті уроки (щоб легше визначитися, куди йти);

...друзів (не всі змогли приїхати);

... практичних занять, уроків, майстер-класів, тренінгів.

Прагнучи спрямувати думки і прагнення учасників цього своєрідного анкетування в практичне русло, організатори Фестивалю до названих традиційних додали ще одне запитання, відповідь на яке записувалася на самій долоньці (модифікація автора статті. – А.Ф.): «Що ви робитимете із набутками?»

Ось як відповіли на нього опитані:
реалізуватиму методику особистісно зорієнтованого навчання на практиці;
втілюватиму в життя, застосовуватиму на власних уроках;
поділюся враженнями у колективі і запропоную впровадити систему ОЗОН;
буду шукати однодумців та продовжувати впроваджувати ОЗОН;
поширюватиму інформацію про фестиваль;
популяризуватиму ідеї ОЗОН серед читачів;
створю творчу групу ОЗОН у школі!;
приїду до Херсона – і вчителі – тримайтеся!;
чекаю на фестиваль, але не тільки у Новоград-Волинському (хочеться побачити школи інших міст України);

подумаю, поділюсь, застосую;
впроваджуватиму ідеї фестивалю в навчально-виховний процес;
буду творчо працювати, «горіти», а не згорати.
...Таким він був, цей Фестиваль – місце зустрічі теоретиків і практиків для осмислення шляхів розвитку української школи, підвищення професійної майстерності, майданчик для демонстрації знань і умінь, обміну досвідом педагогів з різних куточків країни.

Усі присутні отримали сертифікати учасників; модератори та керівники проблемних лабораторій, автори майстер-класів і психологічних тренінгів – подяки від управління освіти і науки Новоград-Волинської міської ради. Подяками Міністерства освіти і науки України за високий рівень підготовки та проведення фестивалю було відзначено старшого наукового співробітника Інституту педагогіки НАПН України А.М. Фасолю, начальника управління освіти і науки О.В. Ільяхову, завідувача інформаційно-методичного центру П.К. Ліневича, колектив методистів ІМЦ, директора Новоград-Волинського колегіуму К.Д. Седлецьку.

Знаковою подією стало нагородження пам'ятними сувенірами «За вірність фестивалю ідеям» незмінного співголови оргкомітету фестивалю – доктора педагогічних наук, професора Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського О.М. Куцевол, членів оргкомітету – заступника головного редактора Видавничого дому «Освіта» І.В. Красуцької, методиста кабінету суспільно-гуманітарних предметів Рівненського ОІППО М.А. Піддубного, завідувача інформаційно-методичного центру управління освіти і науки П.К. Ліневича.

Своєрідним підсумком дводенного заходу стало прийняття резолюції.

...У рефлексивному «Смайлику на згадку» учасники побажали самі собі, організаторам і всім учителям України:

натхнення, творчих злетів, однодумців;
успіхів, позитиву; вдячних учнів та батьків;
здоров'я; усього найкращого;
проводити фестиваль щорічно у більш широкому форматі;
досягнення вершини у майстерності;
життє-дайності, життє-радісності, любові, віри;
успіхів, миру! любові, творчості, ідей;
продовжувати розпочату справу і залучати інших.
Організатори і автор статті приєднуються:
«Фестивалю жити і надихати!»

У Всеукраїнській фестивалю педагогічних ідей «Мій особистісно зорієнтований урок» відбудеться 8–9 жовтня 2015 року в м. Рівному.

До зустрічі!

РЕЗОЛЮЦІЯ

IV Всеукраїнського фестивалю педагогічних ідей
«Мій особистісно зорієнтований урок»

Ми, учасники IV Всеукраїнського фестивалю педагогічних ідей «Мій особистісно зорієнтований урок», обговоривши актуальні проблеми психологічної і фахової готовності вчителя до роботи в системі особистісно зорієнтованого й компетентнісного навчання, заявляємо таке:

Вважаємо, що забезпечити виконання суспільного замовлення – сформувати конкурентоспроможну особистість – можна лише на основі особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів до організації навчання.

Підтримуємо зусилля Міністерства освіти і науки України, Інституту педагогіки НАПН України з реалізації цих завдань.

Прийняття «Закону про вищу освіту», розробка нової редакції «Закону про освіту», оновлення змісту стандартів і навчальних програм, прагнення зробити прозорим конкурс шкільних підручників, утвердження вагомості результатів зовнішнього незалежного оцінювання та шкільної державної атестації вселяють надію в розбудову української школи на засадах гуманізму й демократії.

Водночас висловлюємо занепокоєння, що проголошені ідеї все ще багато в чому залишаються декларативними.

Існуюча шкільна система навчання є предметно- й знаннеорієнтованою, навчальні програми переважаними, система оцінювання спрямована на фіксацію рівня предметних знань і вмінь, роль загальнонавчальних умінь як засобу формування суб'єктності школяра недооцінюється, учень і досі залишається об'єктом педагогічного впливу, а не суб'єктом навчальної діяльності.

Усвідомлюємо, що без зміни методологічних підходів до формування змісту освіти, організації навчально-виховного процесу, переосмислення ролі й функцій учителя, практичного психолога досягнути бажаних змін неможливо.

Перегляду потребує й система оцінювання, яка повинна враховувати рівень оволодіння як предметними, так і загальнонавчальними знаннями й умінями, а також зміни в особистісному розвитку учня.

Підкреслюємо, що одним із пріоритетних напрямів реформування розбудови національної української школи має стати посилення ролі літературної освіти.

Основні зусилля в цій галузі необхідно спрямовувати на розв'язання таких ключових проблем:

перевантаженість програм. Кількість виучуваних творів має бути суттєво зменшена, особливо в 5–7 класах, коли, власне, формується учень-читач. Оптимальним вважаємо вивчення на уроці одного поетичного твору чи невеликого прозового уривка;

відсутність методики навчання словесним дисциплінам в умовах співіснування книжки як джерела знань і засобів мас-медіа. Ця ситуація потребує оновлення методичних підходів до організації навчання, зокрема формування кваліфікованого учня-читача;

внутрішня опозиція вчителя щодо зміни своєї традиційної ролі в навчальному процесі на організатора співпраці, співтворчості, фасилітатора, який навчить читацьким стратегіям, розкриє художньо-естетичні глибини літературного твору, допоможе учням осмислити себе, світ і себе-у-світі. У цій новій ролі учитель трансформує мету навчання предмета на засіб розвитку юного читача;

недостатня практична підготовка вчителів у педагогічному ВНЗ і в закладах післядипломної педагогічної освіти до адаптації та реалізації особистісно зорієнтованої моделі навчання в загальноосвітніх навчальних закладах України.

Заявляємо про готовність поділитися досвідом освоєння системи особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання. Однією з форм обміну досвідом, гуртування всіх небайдужих до долі освіти є фестиваль педагогічних ідей «Мій особистісно зорієнтований урок». Ми звертаємося з пропозицією ввести проведення фестивалю до плану роботи Міністерства освіти і науки України.

Закликаємо всіх небайдужих до єднання. Переконані, що спільними зусиллями відповімо на виклики часу, забезпечимо реалізацію актуальних проблем літературної освіти, формування учня-читача.

Дихаймо ОЗОНОМ!

9–10 жовтня 2014 р., м. Новоград-Волинський